

Oponentní posudek diplomové práce bc. Radky Sarauerové: „Téma islámu ve výuce občanského a společenskovedního základu“

Autorka formuluje téma své práce tak, že „se zabývá pojetím výuky tématu islámu na českých středních školách v hodinách občanského a společenskovedního základu.“ (s. 8)

Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část, přičemž těžiště tvoří část teoretická (viz Abstrakt). Praktická část jednak referuje o hospitacích na čtyř gymnáziích, a to v hodinách, které se týkaly výuky tematicky zaměřené na islám. Referování průběžně doprovází krátkými reflexemi.

V teoretické části podává autorka nejprve stručnou charakteristiku islámu, přičemž zároveň komparuje islám a křesťanství. Sleduje dále základní náboženské texty islámu a podává stručnou definici některých jeho centrálních pojmů. Další část se týká vztahů a vnímání Evropanů k islámu v dimenzi historické i současné. Aktuální je část zabývající se mediálním obrazem islámu. Teoretická část je zakončena tématem didaktických předpokladů výuky tématu islámu (autorka místy, např. na s. 69, mluví poněkud nešťastně o výuce islámu).

Velice časté jsou v práci jazykové neobratnosti, které ztěžují porozumění textu. Místy je i významová intence vět konfušní. Zajímalo by mě např. vyjasnění této věty: „Dle mého názoru je velmi důležité mít svůj vlastní náhled na své náboženství bez vnější manipulace a uvědomit si, že nežijeme v dobách, kdy tato náboženství vznikala, ale v době moderní, kdy má víra zvláště duchovní charakter.“ (s. 15)

Práce sama je poměrně bohatá tematicky, i pokud jde o materiály, z nichž autorka čerpala. Já se vydám pouze po intenci, která celým textem prochází, kterou bychom mohli popsat jako intenci po toleranci a porozumění. Jednoznačně souhlasím s autorčinou úvahou, že je třeba kultivovat schopnost nezávisle na mediálních a vulgárních předsudcích si vytvářet „vlastní náhled“, jakkoliv ovšem autorka neudává v práci žádné kritérium pravdivosti, jak rozlišit „vlastní“ od předsudečného. To je ostatně úkol, který neustále hrozí být zapomenut pod tíhou úzce technologicky a ekonomicky pochopeného vzdělávání, a proto je třeba tuto autorčinu intenci podpořit. Ale právě proto by se ve směru této intence možná měla stát otázkou především autorčina otázka, zda je „islám slučitelný s demokracií“ (s. 16). Není totiž to, co je v pohledu našeho euroamerického „my“ vnímáno jako liberálně-demokratická svoboda zároveň tím, co naopak ve vztahu k „jiným“ může nabývat charakteru brutálního koloniálně-imperiálního vykořisťování a teroru, a to právě pod tou záminkou, že jejich „jinakosti“ „chybí“ svoboda a demokracie? Je-li pro autorku otázkou, „do jaké míry je zdravé bezhlavě poslouchat své duchovní vůdce“ (s. 15), neplatí totéž, ba možná ještě důrazněji, pro naše politické a

ekonomické vůdce? A konečně, nezakrývá ona „kontroverznost“ spojená s islámem daleko hlubší kontroverznost, která se skrývá v rozporech euroamerického imperiálního prostoru samotného?

Práci doporučuji k obhajobě, při níž bych uvítal autorčino zodpovězení vyznačených problematických souvislostí.

Praha, 18. srpna 2017

David Rybák